

Barn- och
utbildningsnämnden

Revidering av Riktlinjer för mat och måltider i förskola och skola

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till ändringar i ”Riktlinjer för mat och måltider i förskola och skola”

Sammanfattning

Mat och måltider ska vara en del av verksamhetens hälsofrämjande arbete för barn och elevers välbefinnande. Riktlinjerna ska på ett positivt och naturligt sätt främja en hälsosam livsstil med bra matvanor. Förutom detta syftar de gemensamma riktlinjer till att stötta verksamheterna i arbetet med kvalitetssäkring, uppföljning och utveckling. Förskolan och skolan har enastående möjligheter att på ett positivt och naturligt sätt främja bra levnadsvanor och hälsa. De flesta skolor och förskolor har egna tillagningskök och maten lagas i stor utsträckning från grunden av råvaror. Utgångspunkten i arbetet för en bra folkhälsa är att stärka det som bidrar till god hälsa men också att minska sådant som bidrar till ohälsa. Förutsättningar ska finnas för barn och elever att göra hälsosamma val där förskolan och skolan ska fungera som en stödande miljö.

I och med att förvaltningen är stor och att många människor arbetar med maten som serveras i skolan och förskolan, finns ett behov av en gemensam grund. Detta för att säkerställa att alla barn/elever ska få lika bra och näringsriktiga måltider, oavsett vilken skola eller förskola de går på.

Ärendebeskrivning

Den 1 juli 2011 trädde en ny skollag i kraft med krav på att skolmåltiderna inte bara ska vara kostnadsfria utan även näringsriktiga. 2013 kom Livsmedelsverkets nya rekommendationer som tydligare beskriver måltidens kvalitet samt förtydligar hur skolan kan bedöma och dokumentera näringsriktig skolmat. 2016 kom livsmedelsverket nya rekommendationer för bra mat i förskola. Dessa tre dokument ligger till grund för denna revidering av kommunens ”Riktlinjer för mat och måltider” från 2014 tillsammans med Klimatplan Eskilstuna från 2016.

Förslag till ändringar i riktlinjer:

Nytt stycke om elevens inflytande för frågor som rör mat och måltider

Elevers inflytande

Eskilstuna kommuns skolor och gymnasium ska ha ett matråd där elever och måltidspersonal har en dialog kring mat och måltidsmiljö. Detta kan göras med hjälp av elevråd och matråd eller andra forum där eleverna utifrån egna önskamål kan påverka val av maträtter utifrån serveringsfrekvenser (se tabell 3).

I kommunens Årsplan 2017 framgår att kommunen ska upprätthålla en låg klimatpåverkan. Som en del av det arbetet måste vi minska på köttmängden.

- Serveringsfrekvens: Vi har slagit ihop kött1, kött2 och fårs till ett och samma ord ”kött”. Samtidigt har vi halverat antal serveringsfrekvens på kött till förmån för mer fågel och vegetarisk.
Förslaget är att servera helvegetarisk lunch 4 gånger i månaden istället för 2 gånger. Fågel erbjuder vi 4 gånger i månaden istället för 1 gång. Som ett resultat av denna servering av kött minskar från 8 gånger i månaden till 4 gånger i månaden. Resten är oförändrad.
Vi föreslår en mer flexibel frekvens genom att ha minst och max på huvudkomponenter.

Råvara	Frekvens under 4 veckor
Fisk	minst 4
kött	max 4
Fågel	max 4
Vegetarisk/Baljväxter	minst 4
Korv, över 10 % fett	max 1
Korv, under 10 % fett	max 1
Helt nötkött/blodpudding/lever/ (järnrik dag)	2

- Ny rubrik som heter ”Den pedagogiska måltiden” med en definition av begreppet. Vuxna inom förskolan och skolan i Eskilstuna kommun erbjuds att äta pedagogiskt. Måltiden är skattefri då den vuxna har tillsynsskyldighet för barnen och är en arbetsuppgift som sker på arbetstid. Förskolan och skolan har enastående möjligheter att på ett positivt och naturligt sätt främja bra matvanor. Pedagogiska måltider syftar till att gynna den sociala samverkan och ska medverka till att skapa en lugn och.
- Hållbara måltider beskriver Barn- och utbildningsförvaltnings arbete med mat och måltider. Vi väljer:
 - Krav-märkta ägg:

- MSC-märkta fisksorter som fiskats från hållbara bestånd. För odlad fisk gäller ASC-märkning.
- Kött som produceras med god djuromsorg.
- Att öka andelen vegetabiliskt protein med baljväxter som är avgörande om vi vill servera hållbara måltider och minska matens klimatpåverkan
- Sedan 2015 ska Eskilstuna Kommun köpa in 100 % KRAV- och Fair Trade-märkt kakao, kaffe, te och bananer.

➤ Smörgåsfett(Bregott) istället för smörgåsmargarin med ambitionen att ha renare produkter utan palmolja och härdade fetter.

➤ Kräva läkarintyg för specialkost

Har barnet/eleven behov av specialkost av medicinska skäl lämnar vårdnadshavare ett ifyllt specialkostblankett och en kopia på läkarintyg till köket där barnet/eleven går.

Barn/elever som efterfrågar specialkost av etiska och religiösa skäl ska lämna in specialkostblankett till köket.

➤ Ny rubrik, Krav-certifierade kök

Den nya tallriksmodellen: Den moderna tallriksmodellen kommer i två olika versioner. En anpassad för den som rör på sig enligt rekommendationerna och en annan för den som inte rör på sig så mycket, och därmed har ett mindre energibehov.

Enligt rekommendationen bör barn och ungdomar röra på sig i sammanlagt minst 60 minuter per dag. Det är bra med många olika aktiviteter för att utveckla olika förmågor, som till ex, cykla, simma, dansa och bollspel.

➤ Rubriken ”lunch”: Har slagit ihop förskola och skola eftersom det är samma riktlinjer för båda. Skillnaden är antal maträtter som serveras på förskola och skola.

➤ Ändring av rubriken kryddor- till mindre salt för att betona mer på saltintaget.

➤ Under rubriken ”Övrigt” finns skrivningen ”I kommunala gymnasieskolan erbjuds eleverna en måltids- och fruktdryck utöver mjölk och vatten i samband med skollunchen”

Av tradition har man i kommunala gymnasieskolan erbjudit eleverna en måltids- och fruktdryck utöver mjölk och vatten som måltidsdryck i samband med skollunchen och det finns önskemål att fortsätta med detta.

Försöket att servera fruktdryck i kommunala gymnasieskolan har pågått under en 5-årsperiod och permanentas nu och skrivs in i ”Riktlinjer för mat och måltider”

BARN- OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Åsa Lundkvist
Förvaltningschef

Thomas Åkerblom
Kvalitetschef

Beslutet skickas till: